

ČESKÝ INSTITUT PRO AKREDITACI, o.p.s.

Opletalova 41, 110 00 Praha 1 – Nové Město

NEOBSAHUJE TEXT NORMY

METODICKÉ POKYNY PRO AKREDITACI

Národního akreditačního orgánu České republiky

MPA 60 - 01 - 04

k aplikaci

ČSN EN ISO/IEC 17024:2003 **Posuzování shody - Všeobecné požadavky na orgány pro certifikaci osob**
v akreditačním systému České republiky

Tyto metodické pokyny (dále jen MPA) obsahují výklad k aplikaci ČSN EN ISO/IEC 17024:2003 a závazky, které souvisejí s akreditací orgánů provádějících posuzování a certifikaci osob.

Tyto MPA nesmí být dále rozšiřovány.

únor 2004

PŘEDMLUVA

MPA 60-01-04 jsou ve spojení s ČSN EN ISO/IEC 17024:2003 určeny pro posuzování způsobilosti žadatelů o akreditaci k výkonu certifikace osob za účelem získání akreditace v akreditačním systému České republiky.

Tyto MPA obsahují překlad dokumentu „Výklad IAF¹ k aplikaci ISO/IEC 17024:2003“, vydaný IAF a EA² jako výkladový dokument (dále „Výklad IAF“) a závazky vyplývající z akreditace a postavení akreditovaného subjektu.

Názvy jednotlivých článků (které jsou identické s názvy článků normy) jsou uváděny tučným písmem, vlastní text Výkladu IAF standardním písmem a ustanovení ČIA a závazky akreditovaného subjektu kurzívou.

Požadavky stanovené v těchto MPA jsou pro akreditované certifikační orgány (a tedy i pro žadatele o akreditaci) závazné. Jsou-li tyto požadavky formulovány ve formě doporučení (použití termínu „má“), je způsob jejich naplnění ponechán na certifikačním orgánu, musí však být naplněna příslušná ustanovení ČSN EN ISO/IEC 17024 a Výkladu IAF.

Tyto MPA doplněné o text normy ČSN EN ISO/IEC 17024 rozšiřuje Český normalizační institut.

¹ International Accreditation Forum

² European co-operation for Accreditation

VÝKLAD IAF K APLIKACI ČSN EN ISO/IEC 17024:2003

OBSAH	strana	
1	Předmět normy	3
	Výklad IAF k článku 1	3
2	Normativní odkazy	3
3	Termíny a definice	3
	Výklad IAF k článku 3	3
4	Požadavky na certifikační orgány	3
4.1	Certifikační orgán	3
	Výklad IAF k článku 4.1	3
4.2	Organizační struktura	3
	Výklad IAF k článku 4.2	3
4.3	Vypracování a udržování programu certifikace	8
	Výklad IAF k článku 4.3	8
4.4	Systém managementu	8
	Výklad IAF k článku 4.4	8
4.5	Subdodávky	8
	Výklad IAF k článku 4.5	8
4.6	Záznamy	9
	Výklad IAF k článku 4.6	9
4.7	Důvěrnost	9
	Výklad IAF k článku 4.7	9
4.8	Bezpečnost	10
	Výklad IAF k článku 4.8	10
5	Požadavky na zaměstnance nebo osoby ve smluvním vztahu s certifikačním orgánem	10
5.1	Všeobecně	10
	Výklad IAF k článku 5.1	10
5.2	Požadavky na zkoušející	10
	Výklad IAF k článku 5.2	10
6	Proces certifikace	11
6.1	Žádosti	11
	Výklad IAF k článku 6.1	11
6.2	Hodnocení	11
	Výklad IAF k článku 6.2	11
6.3	Rozhodnutí o certifikaci	11
	Výklad IAF k článku 6.3	11
6.4	Dozor	12
	Výklad IAF k článku 6.4	12
6.5	Recertifikace	12
	Výklad IAF k článku 6.5	12
6.6	Používání certifikátů a loga/značek	13
	Výklad IAF k článku 6.6	13
	ZÁVAZKY VYPLÝVAJÍCÍ Z AKREDITACE	14
	ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ	14

1 Předmět normy

Výklad IAF k článku 1 (G.1.1)

G.1.1 Předmět akreditace certifikačního orgánu má být vyjádřen pomocí typu certifikace a tam, kde to přichází v úvahu, úrovní v rámci programu a kategorií pracovníků a dále pomocí příslušných norem nebo normativních dokumentů týkajících se způsobilosti. Mohou být uplatněna omezení, například omezení na některá pracoviště certifikačního orgánu nebo omezení na některé sektory, ve kterých mají být nabízeny specifické služby.

2 Normativní odkazy

Výklad IAF k článku 2

Nejsou uvedeny žádné pokyny.

3 Termíny a definice

Výklad IAF k článku 3 (G.3.1)

G.3.1 Pro výklad IAF v tomto dokumentu platí následující definice:

Akreditovaný certifikát: Certifikát vydaný certifikačním orgánem v souladu s podmínkami jeho akreditace a nesoucí akreditační značku nebo odkaz na akreditaci.

4 Požadavky na certifikační orgány

4.1 Certifikační orgán

Výklad IAF k článku 4.1 (G.4.1.1 až G.4.1.2)

G.4.1.1 Pokud existuje jakákoli výjimka k používání politik a/nebo postupů, má být zdůvodněna a dokumentována.

G.4.1.2 Certifikační orgán má být schopen prokázat akreditačnímu orgánu, že vyhodnotil shodu s příslušnými předpisy a zákony a v případě neshody s požadavky příslušných předpisů a zákonů byla přijata opatření.

4.2 Organizační struktura

Výklad IAF k článku 4.2 (G.4.2.1 až G.4.2.31)

Organizační opatření

G.4.2.1 Akreditace se musí udělovat pouze orgánu, který je právnickou osobou, na kterou odkazuje článek 4.2.1 d) ISO/IEC 17024:2003, a bude omezena na deklarovaný předmět, činnosti a pracoviště. Pokud provádí certifikační činnosti právnická osoba, jež je součástí větší organizace, musí být jasně definovány vazby k ostatním částem této větší organizace a musí být prokázáno, že nedochází k žádnému střetu zájmů, jak je definováno ve výkladu G.4.2.6 až G.4.2.8. Certifikační orgán musí poskytnout akreditačnímu orgánu relevantní informace o činnostech, jež provádějí ostatní části větší organizace a musí je udržovat aktuální.

- G.4.2.2 Prokázání toho, že certifikační/registrační orgán je právnickou osobu, jak požaduje článek 4.2.1 d) ISO/IEC 17024:2003, znamená, že pokud žádající certifikační orgán součástí není sám právnickou osobou, ale je součástí větší právnické osoby, musí být akreditace udělena pouze celé právnické osobě. V takovém případě může být struktura celé právnické osoby podrobena auditu akreditačního orgánu s cílem vymezit činnost a/nebo přezkoumat záznamy týkající se certifikačního orgánu. Část právnické osoby, která představuje vlastní certifikační orgán, může podnikat pod odlišným názvem, který má být spolu s názvem právnické osoby rovněž uveden v osvědčení o akreditaci.
- G.4.2.3 Pro účely článku 4.2.1 d) ISO/IEC 17024:2003, certifikační orgány, které jsou součástí orgánů státní správy nebo jsou orgány státní správy, budou pokládány za právnické osoby na základě jejich vládního statusu. Status a struktura takovýchto orgánů musí být formálně dokumentovány a tyto orgány musí splňovat všechny požadavky ISO/IEC 17024:2003.
- G.4.2.4 Článek 4.2.2 ISO/IEC 17024:2003 stanoví, že certifikační orgán nemá připustit, aby důvěrnost, objektivitu nebo nestrannost certifikačního procesu ovlivňovala komerční nebo jiná hlediska. Shoda s tímto článkem se zejména týká případu, kdy finance na vytvoření certifikačního orgánu byly poskytnuty určitou zainteresovanou stranou, která je držitelem většiny podílů a/nebo převládá v představenstvu.
- G.4.2.5 Požadavek na finanční zdroje uvedený v článku 4.2.4 a) ISO/IEC 17024:2003 vyžaduje, aby certifikační orgán prokázal, že se dá odůvodněně očekávat, že je schopen pokračovat v poskytování akreditované služby v souladu se svými smluvními závazky. Certifikační orgány odpovídají za poskytnutí dostatečných důkazů akreditačnímu orgánu k prokázání jeho životaschopnosti, například zpráv nebo zápisů managementu, výročních zpráv, zpráv z finančních auditů nebo finančních plánů. Akreditační orgány se nemají pokoušet o přímý audit finančních účtů certifikačních orgánů.
- G.4.2.6 Spjatý orgán je orgán, který je spojen s certifikačním orgánem společným úplným nebo částečným vlastnictvím a který má společné členy představenstva, společná smluvní ujednání, společné názvy, společné pracovníky, neformální dohodu nebo jiné vazby, a to takové, že spjatý orgán má nezadatelný zájem na rozhodnutí o certifikaci nebo má potenciální možnost proces certifikace ovlivňovat.
- G.4.2.7 I když neexistuje žádné konkrétní omezení týkající se služeb nebo činností, které by spjaté orgány nemohly zajišťovat, má certifikační orgán analyzovat a dokumentovat své vztahy k nim s cílem stanovit možnosti jakýchkoli známých střetů zájmů s poskytováním certifikace. Certifikační orgán má identifikovat takové orgány a jejich činnosti, které by mohly, pokud by nebyly pod přiměřenou kontrolou, ovlivnit důvěrnost, objektivitu nebo nestrannost.
- G.4.2.8 Certifikační orgány musí prokázat, jak řídí svou certifikační činnost a všechny další činnosti tak, aby se vyloučil střet zájmů a minimalizovala jakákoli identifikovaná rizika týkající se ohrožení nestrannosti. Toto prokázání musí zahrnovat všechny potenciální zdroje střetu zájmů, ať již pocházejí z certifikačního orgánu nebo z činností spjatých orgánů. Akreditační orgány očekávají, že jim certifikační orgány umožní provádět audit těchto procesů. Ten může v prakticky proveditelném a odůvodněném rozsahu zahrnovat kontrolu výsledků auditů, přezkoumání záznamů certifikačního orgánu i spjatého orgánu týkající se posuzované činnosti. Při zvažování rozsahu kontrol těchto výsledků auditů se má vzít v úvahu historie nestranné certifikace provedené certifikačním orgánem.

Pokud bude nalezen důkaz o tom, že nestrannost nebyla dodržena, může se ukázat jako potřebné rozšířit kontrolu i na spjaté orgány s cílem ujistit se, že byla znovu nastolena kontrola nad potenciálním střetem zájmů.

Struktura

G.4.2.9 Článek 4.2.2 ISO/IEC 17024:2003 požaduje, aby dokumentovaná struktura certifikačního orgánu měla v sobě začleněno opatření pro účast všech významně zainteresovaných stran z různých odvětví, ve kterých certifikační orgán pracuje, včetně zajištění účasti veřejného zájmu. To má být obvykle realizováno formou určitého výboru.

Tento výbor nebo jeho ekvivalent musí být formálně ustaven na nejvyšší úrovni v organizaci buď v dokumentaci, která stanoví právní postavení certifikačního orgánu, nebo nějakým jiným způsobem, který zabrání, aby jeho složení bylo měněno způsobem ohrožujícím zabezpečení nestrannosti. Při jakékoli změně složení se má vzít v úvahu doporučení tohoto výboru nebo jeho ekvivalentu, zmíněného v článku 4.2.2 ISO/IEC 17024:2003.

G.4.2.10 Aplikace článku 4.2.2 ISO/IEC 17024:2003 vyžaduje posouzení, zda se všechny strany, významně zainteresované na systému, mohou zúčastnit. Podstatné je to, aby všem identifikovatelným významným zainteresovaným stranám byla dána příležitost se zúčastnit a aby bylo dosaženo vyváženosti zájmů, tj. situace, kde žádná jednotlivá skupina nemá převahu. Z praktických důvodů může být potřebné omezit počet členů.

G.4.2.11 Na žádost výboru nebo ekvivalentního orgánu zmiňovaného v článku 4.2.2 ISO/IEC 17024:2003, má management odpovědný za různé funkce popsané v článku 4.2.1 c) ISO/IEC 17024:2003 poskytovat tomuto výboru nebo ekvivalentnímu orgánu veškeré nezbytné informace, včetně zdůvodnění všech významných rozhodnutí, akcí a výběru osob odpovědných za jednotlivé činnosti týkající se certifikace tak, aby bylo umožněno certifikačnímu orgánu zajistit řádnou a nestrannou certifikaci. Pokud vedení doporučení výboru nebo rovnocenného orgánu v nějakém ohledu nedbá, pak má výbor nebo ekvivalentní orgán přijmout přiměřená opatření, která mohou zahrnovat informování akreditačního orgánu.

G.4.2.12 Pokud rozhodnutí vydat, odmítnout nebo odejmout certifikaci v souladu s článkem 4.2.1.c) 3) ISO/IEC 17024:2003 učiní výbor skládající se mimo jiné ze zástupců majících zájem na osobě, o které se rozhoduje, mají operativní postupy certifikačního orgánu zajistit, aby tito zástupci oznámili střet zájmů a neúčastnili se rozhodování o certifikaci.

G.4.2.13 Článek 4.2.1 b) ISO/IEC 17024:2003 vyžaduje, aby byl certifikační orgán odpovědný za rozhodnutí o certifikaci. Odvolací postup (článek 4.2.6) má být proto řízen certifikačním orgánem, ale odvolací výbor nebo komise musí být ve svých doporučeních nezávislé, pokud to mezinárodní nebo národní právo nevyžaduje jinak.

G.4.2.14 Výborem nebo ekvivalentním orgánem, který je citován v článku 4.2.2 ISO/IEC 17024:2003, může být rovněž programová komise, pokud má požadovanou odbornou kvalifikaci k tomu, aby rovněž pracovala jako programová komise v rámci jednoho nebo více certifikačních programů.

G.4.2.15 Pro programy certifikace, které jsou mezinárodní nebo národní, nebo pro programy, které jsou využívány více než jedním certifikačním orgánem v dané zemi nebo regionu by mohla být ustavena společná programová komise.

Certifikační orgán má mít postupy a zdroje k prokázání toho, že je aktivně zapojen do činností jakékoli příslušné společné programové komise v dané zemi nebo regionu.

Nestrannost/nezávislost

- G.4.2.16 Nestrannost a nezávislost certifikačního orgánu má být zajištěna na všech úrovních, včetně:
- organizační struktury;
 - politik a postupů;
 - hodnocení;
 - rozhodování o certifikaci a odvolání týkající se certifikace.
- G.4.2.17 Certifikační orgán se nesmí zapojit do činností, které by mohly ohrozit jeho nestrannost.
- G.4.2.18 Certifikační orgán nemá certifikovat osoby, které zaměstnává, pokud vhodná třetí strana existuje v jeho vlastní zemi nebo je prakticky dostupná, aby provedla certifikaci. Pokud taková třetí strana neexistuje, má certifikační orgán akreditačnímu orgánu předvést postupy, které přijal, aby za takovýchto okolností zachoval nezávislost a nestrannost. Postupy by mohly zahrnovat:
- dodržování stejných měřítek hodnocení a důvěrnosti vůči všem žadatelům;
 - využití nezávislých zkoušejících;
 - nezávislé sledování procesu certifikace.
- G.4.2.19 Požadavky článku 4.2.5 a článku 5.1.2 ISO/IEC 17024:2003 znamenají, že pracovníkům nemá být umožňováno provádět hodnocení v rámci certifikačního procesu, pokud byli v minulých dvou letech zapojeni do souvisejících školicích činností spojených s hodnocením daného žadatele.
- G.4.2.20 Certifikační orgán musí požadovat, aby mu zkoušející oznámili jakékoli informace, které mohou ukazovat na střet zájmů co se týče nestrannosti zkoušek uchazeče. Certifikační orgán má odpovědnost za zjišťování a hodnocení takovýchto situací a delegování odpovědnosti a přidělování úkolů tak, aby zajistil, že není ohrožena nestrannost.
- G.4.2.21 Odpovědné vedení, vedoucí zaměstnanci a/nebo pracovníci zmiňovaní v článku 4.2.7 ISO/IEC 17024:2003 nemusí být zaměstnání výhradně certifikačním orgánem, avšak jejich další zaměstnání nesmí být takové, aby ohrožovalo jejich nestrannost.
- G.4.2.22 Výraz "pracovníci" může zahrnovat jednotlivé osoby, které pracují pro certifikační orgán na základě smlouvy, nebo jiné externí zdroje. Certifikační orgán musí být v postavení, kdy řídí, kontroluje a je odpovědný za činnost všech svých zdrojů, a musí udržovat podrobné záznamy dokládající vhodnost všech pracovníků, které využívá v jednotlivých oblastech, ať již se jedná o zaměstnance, pracovníky ve smluvním vztahu nebo pracovníky poskytnuté externími orgány.
- G.4.2.23 Certifikační orgán má být odpovědný za zajištění toho, že ani spjaté orgány ani subdodavatelé ani externí zkoušející při své práci nebudou pracovat v rozporu se zárukami, které poskytl. Má být rovněž odpovědný za to, že pokud bude takové porušení zjištěno, budou uplatněna odpovídající opatření k nápravě.

Školení/výcvik

- G.4.2.24 Certifikační orgán má požadovat, aby všichni subdodavatelé provádějící hodnocení nebo externí zkoušející poskytli záruky ohledně marketingu a zajišťování jakýchkoli činností dle článku 4.2.4 c) ISO/IEC 17024 ekvivalentní tomu, co je vyžadováno pokyny G.4.2.25 a G.4.2.26.
- G.4.2.25 Informace o vzdělání a školení/výcviku může certifikační orgán poskytovat formou tiskovin, pokud se používají jako základní požadavky způsobilosti pro certifikaci nebo jako součást brožury pro přípravu na zkoušky. Veškeré známé základní požadavky na vzdělání a výcvik vztahující se k certifikačnímu programu mají být sepsány a mají být veřejně dostupné. Certifikační orgán však nemá tvrdit ani uvádět nic, co by mohlo naznačovat, že certifikace by byla jednodušší, snazší nebo levnější, pokud by byly využity jakékoli specifikované vzdělávací/školicí služby.
- G.4.2.26 Jestliže certifikační orgán poskytuje certifikační a vzdělávací/školicí služby, musí zajistit, aby nemohl vzniknout žádný dojem, že využití obou služeb by poskytlo žadateli nějakou výhodu, tak aby certifikační proces zůstal a byl vnímán jako nestranný.
- G.4.2.27 Certifikační orgán může vysvětlovat svá zjištění a/nebo vyjasňovat požadavky normativních dokumentů, avšak nesmí dávat závazná doporučení nebo poskytovat školení/výcvik jako součást hodnocení. To nevylučuje normální výměnu informací s žadatelem nebo uchazečem a dalšími zainteresovanými stranami.

Odvolání a stížnosti

- G.4.2.28 Politiky a postupy zmiňované v 4.2.6 ISO/IEC 17024:2003 mají zajistit, aby všechna odvolání a stížnosti byly řešeny konstruktivně a včas. Pokud použití takovýchto postupů nevede k přijatelnému řešení záležitosti nebo je-li navržený postup pro stěžovatele nebo další zainteresované strany nepřijatelný, musí postupy certifikačního orgánu zahrnovat odvolací proces. Tento postup pro odvolání má zahrnovat:

- ustanovení, jímž se odvolávající se straně dává možnost svou stížnost formálně podat;
- ustanovení o nezávislém prvku nebo jiných způsobech zajištění nestrannosti odvolacího procesu;
- ustanovení o tom, že odvolávající se strana obdrží o odvolacím nálezu písemné sdělení obsahující zdůvodnění rozhodnutí;
- jasné určení časového limitu pro proces odvolání.

Certifikační orgán musí zajistit, aby všechny zainteresované strany byly informovány, je-li to vhodné, o existenci odvolacího procesu a o postupech, které se mají dodržet.

- G.4.2.29 Pracovníkům, včetně pracovníků působících ve vedoucích funkcích, nemá být umožněno rozhodovat o jakémkoli odvolání, pokud se během posledních dvou let účastnili procesu certifikace daného žadatele nebo uchazeče nebo školících a vzdělávacích činností ve vztahu k žadateli nebo uchazeči nebo byli jakkoli jinak dříve zapojeni do jakýchkoli činností vedoucích k danému odvolání (viz. G.4.2.6).

- G.4.2.30 Odvolání a stížnosti představují zdroj informací o případné neshodě. Při obdržení stížnosti musí certifikační orgán tam, kde je to vhodné, přijmout opatření ohledně příčiny jakékoli zjištěné neshody.

G.4.2.31 Certifikační orgán má využít takováto šetření k provedení opatření k nápravě a/nebo preventivních opatření, která mají zahrnovat opatření pro:

- minimalizaci důsledků jakékoli neshody;
- obnovení shody s požadavky certifikace co nejrychleji proveditelným způsobem;
- zamezení opakování neshody;
- posouzení účinnosti přijatých opatření k nápravě nebo preventivních opatření.

4.3 Vypracování a udržování programu certifikace

Výklad IAF k článku 4.3 (G.4.3.1 - G.4.3.6)

- G.4.3.1 Úspěšné absolvování schváleného školení znamená, že pokud certifikační orgán schválí školení jako součást požadavků certifikačního programu, měl by po organizátorovi školení požadovat zajištění toho, aby ti, co úspěšně absolvovali školení, splňovali cíle výuky co se týče znalostí a dovedností předepsaných v programu certifikace.
- G.4.3.2 Základní požadavky, způsobilost a další požadavky musí být dokumentovány a musí uvádět, zda jsou založeny na informacích a/nebo úsudcích expertů vztahujících se k danému certifikačnímu programu, aby se zajistilo, že jsou poctivé a spravedlivé.
- G.4.3.3 Programová komise má uplatňovat systematický proces pro stanovení způsobilosti certifikovaných osob. Mají být poskytnuty důkazy, že kritéria odpovídají profesně uznávaným normám, praxi a zákonným požadavkům. Pokud jsou k dispozici národní nebo mezinárodní normy pro posuzování způsobilosti, mají se brát v úvahu.
- G.4.3.4 Validace je proces, při kterém se shromažďují objektivní důkazy pomocí mechanismů jako jsou pohovory s experty, průzkumy ve skupinách osob stanovených certifikačním orgánem a/nebo všeobecně přijaté normativní dokumenty, které podporují obsah programu.
- G.4.3.5 Pro pravidelné přezkoumávání a vylepšování programů, zavádění změn a informování zájmových skupin jsou nutné politiky a postupy.
- G.4.3.6 O pravidelném vyhodnocování zkoušek se mají udržovat záznamy, aby byla zajištěna jejich spravedlivost, platnost a spolehlivost.

4.4 Systém managementu

Výklad IAF k článku 4.4

Nejsou uvedeny žádné pokyny.

4.5 Subdodávky

Výklad IAF k článku 4.5 (G.4.5.1 až G.4.5.3)

- G.4.5.1 Certifikační orgán může vydávat certifikáty na základě subdodávek (například řízení, příprava nebo provádění zkoušek) jiného orgánu za předpokladu, že ve smlouvě se subdodavatelem je požadavek, aby subdodavatel byl shodě ve se všemi příslušnými požadavky ISO/IEC 17024:2003.

Dokumentovaná smlouva má obsahovat minimálně následující:

- podrobný popis služeb a výstupů;
- kontrolní opatření požadovaná pro dodání služeb a zachování nestrannosti, důvěrnosti a úplnosti;
- požadavky na interní sledování, které má provádět subdodavatel;
- procesy posuzování, které má provádět certifikační orgán nebo jiné vhodné organizace;
- jména všech pracovníků pověřených certifikačním orgánem plnit úkoly stanovené v dokumentované smlouvě, například zkoušejících;
- jména a podpisy zástupců schvalujících smlouvu.

Mají být k dispozici záznamy o posuzovacích a sledovacích činnostech, které byly provedeny, aby se zajistilo, že subdodavatel splňuje všechny příslušné požadavky.

G.4.5.2 V případě, že je prováděno společné posuzování subdodavatele dvěma nebo více certifikačními orgány, musí se každý certifikační orgán sám přesvědčit, že celé posuzování bylo řádně provedeno.

G.4.5.3 V případě, že provedením zkoušek je smluvně pověřen poskytovatel školení, je třeba věnovat zvláštní péči oddělení školení a zkoušení jako součásti certifikačního procesu (článek 4.2.5 ISO/IEC 17024:2003).

4.6 Záznamy

Výklad IAF k článku 4.6 (G.6.1 až G.4.6.2)

G.4.6.1 Jako prostředek pro potvrzení statusu certifikované osoby má certifikační orgán udržovat alespoň následující informace:

- datum nabytí platnosti a datum vypršení platnosti certifikátu;
- jméno certifikované osoby a číslo certifikátu;
- předmět certifikace včetně normativních dokumentů, dle kterých je daná osoba certifikována.

G.4.6.2 Záznamy mají být:

- udržovány tak, aby byla zajištěna jejich dostupnost;
- uloženy způsobem, který zabraňuje jejich poškození a znehodnocení;
- jednoznačně označeny.

4.7 Důvěrnost

Výklad IAF k článku 4.7 (G.4.7.1 až G.4.7.2)

G.4.7.1 Požadavek týkající se důvěrnosti informací se vztahuje na kohokoli, kdo by mohl získat přístup k informacím v certifikačním orgánu. Na pracovnících, kteří jsou ve smluvním vztahu, musí být rovněž požadováno, aby zachovávali důvěrnost informací, zejména před svými spolupracovníky a dalšími zaměstnavateli.

G.4.7.2 Musí být udržovány politiky a postupy a/nebo požadavky předpisů na uchovávání a uvolňování informací.

4.8 Bezpečnost

Výklad IAF k článku 4.8 (G.4.8.1 až G.4.8.3)

- G.4.8.1 Certifikační orgán má stanovit opatření nezbytná pro zajištění bezpečnosti v certifikačním systému, včetně opatření pro dopravu a zacházení se zkušebními materiály. G.4.8.2 Bezpečnostní opatření mohou zahrnovat:
- bezpečné uložení podkladů pro zkoušky;
 - ochranu elektronických dat.
- G.4.8.3 Certifikační orgán má bezpečnosti věnovat zvláštní pozornost, pokud zajišťuje zkoušení prostřednictvím poskytovatelů školení, neboť existuje přirozené riziko ohrožení nestrannosti a/nebo bezpečnosti. Zvláštní pozornost může zahrnovat např. postupy pro oddělení zkušebních materiálů od materiálů určených pro školení.

5 Požadavky na zaměstnance nebo osoby ve smluvním vztahu s certifikačním orgánem

5.1 Všeobecně

Výklad IAF k článku 5.1 (G.5.1.1 až G.5.1.3)

- G.5.1.1 Certifikační orgán musí mít pracovníky kompetentní pro:
- posuzování žádostí;
 - schvalování a výběr zkoušejících;
 - přípravu, řízení, sledování, známkování a hodnocení zkoušek;
 - posuzování subdodavatelů, např. zkušebních středisek;
 - vypořádání neshod, odvolání a stížností;
 - rozhodování o certifikaci;
 - zavádění a udržování systému managementu.
- G.5.1.2 Management certifikačního orgánu musí mít zdroje a postupy k určení toho, zda jsou jednotlivé osoby způsobilé pro plnění požadovaných úkolů v rámci předmětu certifikace, ve kterém pracují. Odborná způsobilost jednotlivých osob může být založena na ověřené dosavadní praxi, specifickém školení/výcviku nebo instruktáži. Certifikační orgán má být schopen účinně komunikovat se všemi, jejichž služeb využívá.
- G.5.1.3 Certifikační orgán má mít program zajišťující, aby pracovníci měli informace nezbytné pro plnění přidělených úkolů a povinností. Má být zaveden systém, který identifikuje a dokumentuje potřeby školení/výcviku pracovníků a způsob jakým jsou tyto potřeby naplňovány.

5.2 Požadavky na zkoušející

Výklad IAF k článku 5.2 (G.5.2.1 až 5.2.3)

- G.5.2.1 Míra ovládnutí písemného a mluveného jazyka požadovaná na zkoušejícím se může lišit. Certifikační orgán má mít postup umožňující předem stanovit zda jazyková způsobilost umožňuje zkoušejícímu provést požadované hodnocení.

- G.5.2.2 Certifikační orgán má posuzovat a sledovat výkon zkoušejících. Toto posuzování a sledování má zahrnovat pozorování činností zkoušejících během všech příslušných částí procesu certifikace.
- G.5.2.3 Pracovníci, kteří sledují a zajišťují provádění zkoušek (dohlázející při zkouškách) musí na rozdíl od zkoušejících splňovat kritéria definovaná certifikačním orgánem.

6 Proces certifikace

6.1 Žádosti

Výklad IAF k článku 6.1 (G.6.1.1)

G.6.1.1 Podrobný popis procesu certifikace může zahrnovat:

- požadavky na způsobilost certifikovaných osob;
- předběžná kvalifikační kritéria, pokud jsou uplatňována;
- požadavky na obsah žádosti;
- typ a charakter zkoušky (zkoušek) a procesu hodnocení;
- podmínky pro udělování, udržování, obnovování, rozšiřování a zužování certifikace;
- podmínky pro pozastavení nebo odnětí certifikace.

6.2 Hodnocení

Výklad IAF k článku 6.2 (G.6.2.1 až 6.2.2)

- G.6.2.1 Politiky a postupy pro stanovení přiměřených opatření (např. pomoc se čtením, prodloužená doba zkoušky, zkušební otázky vtištěné velkými písmeny) musí být dokumentovány a k dispozici všem zainteresovaným stranám a musí splňovat veškeré legislativní požadavky. Certifikační orgán má zajistit, aby byl schopen provést zkoušky osob se zvláštními potřebami, pokud pracovní neschopnost žadatele nezabraňuje certifikaci dle programu pro certifikovanou osobu.
- G.6.2.2 Záznamy o výkonu uchazečů mají být dostatečně podrobné pro poskytování návodu pro kandidáty připravující se k dalším zkouškám, přičemž se má vzít v úvahu G.4.2.27.

6.3 Rozhodnutí o certifikaci

Výklad IAF k článku 6.3 (G.6.3.1 až 6.3.7)

G.6.3.1 Informace získané během procesu certifikace mají být dostatečné:

- pro certifikační orgán, aby byl schopen učinit kvalifikované rozhodnutí o certifikaci;
- pro sledovatelnost, aby byly k dispozici například v případě odvolání nebo stížnosti;
- pro zajištění trvalé shody s požadavky certifikace.

G.6.3.2 Jakékoli informace, ze kterých vychází určité rozhodnutí, které pocházejí z jakéhokoli jiného zdroje než z procesu hodnocení, mají být sděleny uchazeči spolu s informacemi o procesu hodnocení. Uchazeči má být dána příležitost se k těmto informacím vyjádřit.

- G.6.3.3 Osoba (osoby), která v certifikačním orgánu rozhoduje o udělení/odnětí certifikátu, musí mít znalosti a zkušenosti dostatečné k vyhodnocení informací získaných z procesu certifikace.
- G.6.3.4 Certifikát nesmí být udělen, dokud nejsou všechny požadavky splněny a ověřeny certifikačním orgánem. Certifikační orgán má dokumentovat veškerá doplnění a/nebo opravy a jejich dořešení provedené během hodnocení.
- G.6.3.5 V případech, kdy certifikační orgán bere v úvahu práci, kterou předtím provedl jiný orgán, musí mít veškeré relevantní zprávy a záznamy k prokázání shody s požadavky stanovenými certifikačním orgánem a ISO/IEC 17024:2003.
- G.6.3.6 Má-li být uznáno, že certifikát splňuje požadavky IAF na posuzování shody, musí ho vydat certifikační orgán v souladu s předmětem a podmínkami jeho akreditace a musí jednoznačně identifikovat akreditační orgán a vydávající certifikační orgán.
- G.6.3.7 Pokud je certifikační orgán držitelem více akreditací pokrývajících předmět certifikace, musí akreditovaný certifikát identifikovat minimálně jeden z akreditačních orgánů.

6.4 Dozor

Výklad IAF k článku 6.4 (G.6.4.1 až 6.4.4)

- G.6.4.1 Dozor je pravidelné sledování činnosti certifikované osoby v období mezi certifikacemi, které má zabezpečit trvalou shodu s programem certifikace.
- G.6.4.2 V souladu s programem certifikace může dozor prováděný certifikačním orgánem zahrnovat, ale není omezen na:
- posuzování na místě;
 - informace od regulačních orgánů;
 - odborný rozvoj jehož součástí je zkouška;
 - stížnosti a informace od zainteresovaných stran;
 - strukturované pohovory;
 - soudní řízení vůči certifikované osobě;
 - potvrzení o tom, že pracovník trvale řádně vykonává práci a záznamy o pracovních zkušenostech;
 - zkoušky;
 - kontroly zdravotní způsobilosti.
- G.6.4.3 Certifikační orgány mají mít postupy specifikující okolnosti a podmínky, za kterých budou certifikáty odňaty, pokud nebude během dozoru potvrzena způsobilost.
- G.6.4.4 Metody a četnost zavedené pro dozor mají být stanoveny programovou komisí a musí být přiměřené pro účely dozoru (viz G.6.4.1).

6.5 Recertifikace

Výklad IAF k článku 6.5 (G.6.5.1 až 6.5.3)

- G.6.5.1 Recertifikace je proces potvrzování shody s aktuálními požadavky certifikace. Programová komise certifikačního orgánu má stanovit logický základ pro období recertifikace. Ten může být založen na zvažování:
- vyspělosti daného odvětví průmyslu, ve kterém je program aplikován, a souvisejících rizik;

- měnícího se souboru znalostí;
 - údajů z průzkumu;
 - požadavků zájmových skupin;
 - názorů odborníků;
 - požadavků předpisů.
- G.6.5.2 V souladu s programem certifikace může recertifikace prováděná certifikačním orgánem zahrnovat, ale není omezena na:
- posuzování na místě;
 - odborný rozvoj jehož součástí je zkouška;
 - strukturované pohovory;
 - potvrzení o tom, že pracovník trvale řádně vykonává práci a záznamy o pracovních zkušenostech;
 - zkoušky;
 - kontroly zdravotní způsobilosti.
- G.6.5.3 Metody a četnost zavedené pro recertifikaci mají být stanoveny programovou komisí, která má vzít v úvahu všechna aplikovatelná normativní kritéria, a musí být přiměřené pro účely recertifikace (viz G.6.5.1). Pokud počáteční zkouška způsobilosti zahrnuje praktický prvek, má proces recertifikace rovněž zahrnovat praktickou zkoušku řízenou certifikačním orgánem.

6.6 Používání certifikátů a loga/značek

Výklad IAF k článku 6.6 (G.6.6.1 až 6.6.5)

- G.6.6.1 Certifikační orgán se má vyvarovat používání stejné značky pro označování různých systémů posuzování shody a má zabránit zaměňování významu svých značek, pokud jich má více. To nevylučuje použití stejného firemního loga v různých značkách pro různé systémy shody.
- G.6.6.2 Certifikační orgán má mít dokumentované postupy pro používání své značky a postupy, jimiž se má řídit v případě zneužití, včetně nepravdivého prohlášení, týkajícího se certifikace a nesprávného používání jeho značek.
- G.6.6.3 Pokud certifikační orgán nesprávně prohlašuje, že certifikáty vydané před tím než mu byla udělena příslušná akreditace, mají akreditovaný status, má akreditační orgán následně vyžadovat, aby tyto certifikáty odejmul.
- G.6.6.4 Certifikační orgán má mít postupy zajišťující, aby jím certifikované osoby nepoužívaly jeho značku způsobem, jenž by mohl mást jeho zaměstnavatele nebo jiné strany.
- G.6.6.5 V případě, že certifikační orgán používá značku, která mu byla přidělena jiným orgánem, například vlastníkem značky, pak jeho dohoda s tímto orgánem musí zajišťovat shodu se záměrem všech odstavců tohoto článku.

ZÁVAZKY VYPLÝVAJÍCÍ Z AKREDITACE

Akreditovaný certifikační orgán:

- 1. Po dobu platnosti osvědčení o akreditaci plní požadavky těchto MPA a MPA týkající se procesů souvisejících s akreditací.*
- 2. Nevykonává v oblasti, pro niž není akreditován, certifikaci osob jako akreditovaný certifikační orgán.*
- 3. Uhradí náklady na posuzování plnění akreditačních kritérií a na dozor nad jejich dodržováním, popř. jiné služby spojené s akreditací.*
- 4. Vykonává činnost v rozsahu své akreditace tak, aby nevznikly námitky týkající se jeho podjatosti, diskriminace určitého zákazníka, nebo nedůvěra k udělenému certifikátu, případně k akreditačnímu systému České republiky.*
- 5. Bezodkladně informuje akreditační orgán o všech změnách ve svém statutu, organizačním členění a o změnách ve svém systému managementu jakosti nebo jiných změnách týkajících se způsobilosti k výkonu certifikace osob.*
- 6. Musí po skončení platnosti osvědčení o akreditaci (též při pozastavení jeho účinnosti či jeho zrušení) přestat využívat oprávnění z osvědčení vyplývajících (včetně reklamních, inzertních, náborových apod. prostředků) a osvědčení o akreditaci vrátit akreditačnímu orgánu.*
- 7. Zajistí řádné projednání uplatněných stížností nebo námitek a učiní rozhodnutí v souladu s písemnými pravidly pro vyřizování stížností nebo námitek.*

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Tyto MPA nabývají účinnosti dnem 1.3.2004.

MPA 60-01-95 ze dne 1.8.1995 zůstávají souběžně v platnosti do 31.3.2005 pro použití při posuzování subjektů akreditovaných podle ČSN EN 45013.

Ing. Jiří R ů ž i č k a

ředitel

Českého institutu pro akreditaci, o.p.s.